EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 15. 1. 2024
COM(2024) 8 final

2024/0004 (NLE)

Návrh

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa Poľsku povoľuje uplatňovať znížené sadzby spotrebnej dane na ťažký palivový olej, zemný plyn, uhlie a koks používané ako vykurovacie palivá

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny v Európskej únii sa upravuje smernicou Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny[1] (ďalej len „smernica o zdaňovaní energie“ alebo „smernica“).

Podľa článku 19 ods. 1 smernice popri ustanoveniach stanovených najmä v článkoch 5, 15 a 17 môže Rada na návrh Komisie ktorémukoľvek členskému štátu jednomyseľne povoliť zavedenie ďalších oslobodení od zdanenia alebo daňových úľav, pokiaľ ide o úroveň zdaňovania, z osobitných politických dôvodov.

Vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2023/1197[2] z 19. júna 2023 sa Poľsku povolilo uplatňovať znížené sadzby spotrebnej dane na ťažký palivový olej, zemný plyn, uhlie a koks používané ako vykurovacie palivá. Platnosť tohto povolenia uplynula 30. júna 2023.

Poľsko žiada o povolenie naďalej uplatňovať dočasné zníženie vnútroštátnych sadzieb dane na ťažký palivový olej, zemný plyn, uhlie a koks používané ako vykurovacie palivá, ktoré tak budú nižšie ako minimálne úrovne zdaňovania stanovené v článku 9 smernice a v tabuľke C prílohy I k smernici.

Požadované obdobie platnosti je obmedzené na šesť mesiacov, a teda nepresahuje maximálne obdobie povolené článkom 19 ods. 2 smernice o zdaňovaní energie.

Poľské orgány listom z 30. júna 2023 informovali Komisiu, že majú v úmysle naďalej uplatňovať uvedené dočasné opatrenie počas ďalších šiestich mesiacov s účinnosťou od 1. júla 2023 do 31. decembra 2023. Poľské orgány poskytli dodatočné informácie 8. septembra 2023, ako aj 5. októbra a 13. októbra 2023.

Žiadosť o výnimku sa týka uplatňovania znížených sadzieb spotrebnej dane na ťažký palivový olej, zemný plyn, uhlie a koks používané ako vykurovacie palivá.

Poľské orgány poukázali na to, že ročná aktualizácia minimálnych sadzieb vyjadrených v národných menách požadovaná na základe článku 13 uvedenej smernice v prípade členských štátov, ktoré neprijali euro, by si v kombinácii s dočasne vysokým a nepriaznivým výmenným kurzom eura voči zlotému (EUR/PLN) v prvý pracovný deň októbra 2022 vyžadovala zvýšenie úrovní zdaňovania uplatniteľných na dotknuté výrobky[3].

Hoci sa výmenný kurz zlotého dostal odvtedy opäť na priaznivejšiu úroveň, pravidlá ustanovené článkom 13 túto skutočnosť nezohľadňujú, a preto má Poľsko jedinú možnosť ako zachovať stálu úroveň zdaňovania dotknutých energetických výrobkov, a to požiadať

[1] Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51 – 70.

[2] Ú. v. EÚ L 158, 21.6.2023, s. 71.

[3] Platný výmenný kurz na rok 2023 predstavuje 4,8320 PLN za jedno euro, zatiaľ čo na rok 2022 predstavoval 4,5826 PLN a na rok 2024 bude predstavovať 4,6123 PLN.

o výnimku. Podľa Poľska by bez tejto výnimky bolo potrebné zvýšiť úrovne zdaňovania uplatniteľné na uvedené výrobky.

Cieľom žiadosti Poľska je zmierniť negatívny vplyv, ktorý by mohla mať úprava podľa článku 13 smernice o zdaňovaní energie, a to zachovaním príslušných vnútroštátnych sadzieb daní na ich súčasných úrovniach pod príslušnými minimálnymi úrovňami zdaňovania stanovenými v smernici. To by zodpovedalo zníženiu vnútroštátnych sadzieb daní vyjadrených v eurách v porovnaní s minimálnymi sadzbami vyplývajúcimi z kurzového rozdielu EUR/PLN po vykonaní ročnej úpravy v súlade s článkom 13 smernice. Toto zachovanie súčasných vnútroštátnych sadzieb by sa uplatňovalo aj na iné výrobky určené na vykurovacie účely v zmysle článku 2 ods. 3 tej istej smernice.

Podľa poľských orgánov sociálna a ekonomická situácia spôsobená vysokou infláciou, ako aj rastúce ceny energetických výrobkov naďalej predstavujú pre poľskú spoločnosť vážny problém.

Poľsko okrem ďalších prijatých opatrení[4] poukázalo na význam takejto výnimky z dôvodu negatívneho vplyvu vyplývajúceho z prudkého zvýšenia cien energie, ktoré je jedným z dôsledkov ruskej inváziena Ukrajinu. Poľské orgány zdôraznili, že táto situácia má spolu s rastúcou infláciou priamy nepriaznivý vplyv na domácnosti aj spoločnosti.

V tejto súvislosti Poľsko uviedlo, že takéto zníženie sadzby spotrebnej dane je k dispozícii všetkým spotrebiteľom nakupujúcim energetické výrobky, ktoré sú predmetom žiadosti o výnimku[5]. Poľské orgány na tento účel poskytli nasledujúci graf znázorňujúci celkový trend spotreby[6] týchto energetických výrobkov.

---

4 V rámci opatrení prijatých v roku 2022 Poľsko prijalo legislatívny balík (tzv. antiinflačný štít), ktorého cieľom je minimalizovať negatívny vplyv inflácie. Poľsko v tejto súvislosti zaviedlo pomoc vo forme znížených sadzieb spotrebnej dane z určitých motorových palív, ľahkého vykurovacieho oleja a elektriny, ktoré predstavujú minimálne sadzby EÚ. Tento dočasný balík právnych predpisov sa prestal uplatňovať od 1. januára 2023.
Poľské orgány takisto uviedli, že článok 15 ods. 1 písm. h) smernice bol čiastočne implementovaný do poľských právnych predpisov (t. j. uhoľné výrobky a výrobky zo zemného plynu patriace pod číselné znaky KN 2705 00 00, 2711 11 00, 2711 21 00 a 2711 29 00, ktoré sú používané na vykurovacie účely domácnosťami a niektorými inými konkrétnymi používateľmi, sú oslobodené od spotrebnej dane).

5 Podľa vnútroštátnych odhadov predstavuje počet priamych príjemcov v Poľsku približne 6 100 daňovníkov, najmä podnikateľov (vrátane takmer 5 600 zdaniteľných osôb predkladajúcich vyhlásenia o uhoľných výrobkoch).

6 Údaje z Ústredného štatistického úradu (v tomto zmysle pozri: https://stat.gov.pl/wyszukiwarka/?query=tag:zu%C5 %BCycie+w%C4 %99gla+kamiennego).

Graf č. 1 – Spotreba energetických výrobkov (2006 – 2021)[7]

Rok	Uhlie (v tisícoch ton)	Zemný plyn (TJ)	Ťažký palivový olej (v tisícoch ton)
2006	83 483	493 544	1 750
2007	84 230	499 571	1 711
2008	80 323	505 922	1 609
2009	73 842	488 179	1 615
2010	81 979	519 923	1 587
2011	79 108	515 162	1 403
2012	75 165	552 579	1 171
2013	77 300	560 164	876
2014	72 768	542 598	795
2015	72 283	553 964	1 056
2016	74 176	592 114	1 049
2017	74 637	628 517	924
2018	74 232	660 336	813
2019	68 302	691 543	785
2020	62 404	694 653	802
2021	69 621	741 000	889

Z uvedeného grafu vyplýva, že v rokoch 2006 až 2010 zostala spotreba uhlia relatívne stabilná, zatiaľ čo od roku 2010 je napriek určitým výkyvom badateľný jej pokles. V roku 2021 však došlo k určitému oživeniu a spotreba uhlia sa v porovnaní s rokom 2020 zvýšila.

Analýza údajov z rokov 2006 až 2021 ukazuje rastúci trend spotreby zemného plynu. Celkovo došlo k zvýšeniu jeho spotreby.

Poľské orgány zdôraznili, že v rokoch 2006 až 2021 došlo k zníženiu spotreby ťažkého palivového oleja. Dodali tiež, že napriek všeobecnému klesajúcemu trendu došlo v rokoch 2015 a 2021 k miernemu nárastu.

Podľa odhadov Energetického fóra[8] bola spotreba uhlia v roku 2022 približne 66 000 000 ton, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje pokles približne o 4 000 000 ton. To

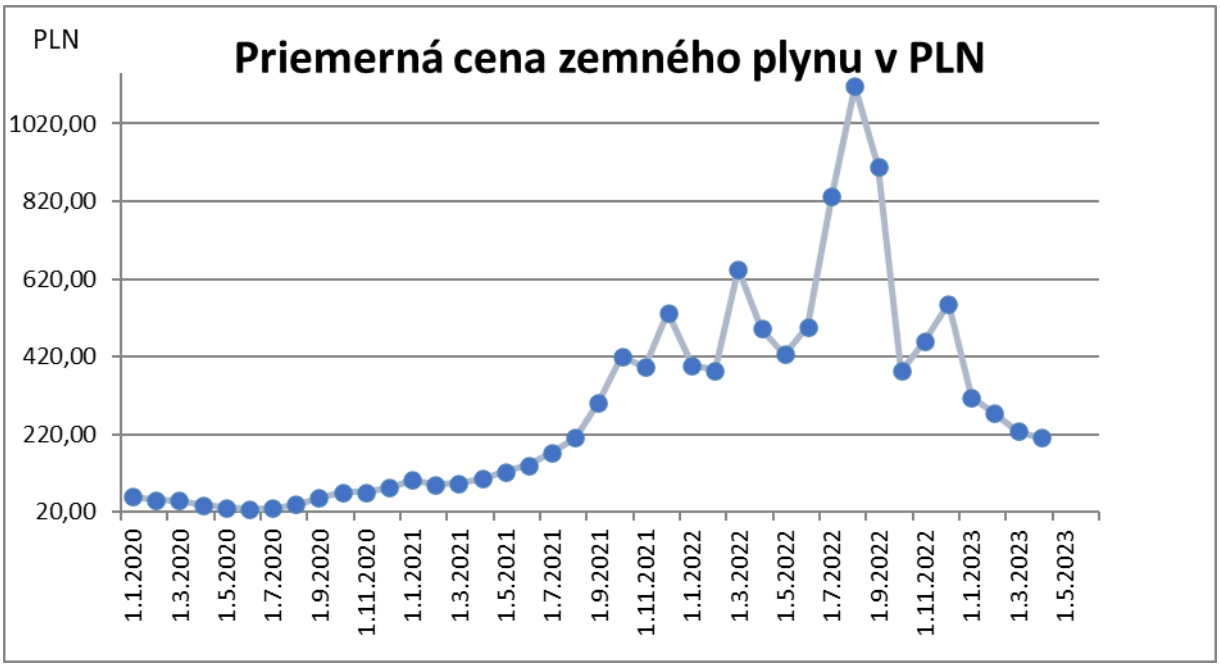
[7] Údaje za rok 2022 budú uverejnené až 20. decembra 2023. Poľské orgány tiež zdôraznili, že kategórie/sektory spotreby uvedené Ústredným štatistickým úradom pre jednotlivé výrobky nemusia byť rovnaké ako kategórie spotreby, ktoré podliehajú platnej spotrebnej dani (napr. zoznam Ústredného štatistického úradu zahŕňa zemný plyn používaný domácnosťami, zatiaľ čo na základe predpisov o spotrebnej dani je jeho spotreba oslobodená od spotrebnej dane).

naznačuje, že všeobecný klesajúci trend zaznamenaný v posledných rokoch naďalej pokračuje.

Poľské orgány takisto dodali, že nákupy plynu zo zahraničia na účely uspokojenia potrieb spotrebiteľov v Poľsku v roku 2022, ktoré predstavovali 154,5 TWh (556 200 TJ), boli doplnené plynom z domácich zdrojov predstavujúcim 39,8 TWh (143 280 TJ). Celkové dodávky plynu zo zahraničia v roku 2022 zahŕňali dovoz a nákupy v rámci EÚ. Nákupy plynu pre potreby spotrebiteľov v Poľsku predstavovali v roku 2022 celkovo 699 480 TJ[9]. Na základe rovnakého zdroja informácií Poľsko uviedlo, že nákupy plynu v roku 2021 predstavovali 831 960 TJ a v roku 2020 zase 768 960 TJ. Poľsko vzhľadom na údaje v tabuľke uviedlo, že sa očakáva pokračovanie rastúceho trendu z predchádzajúcich rokov.

Na ilustráciu zvýšenia cien poľské orgány poskytli nasledujúci graf (graf č. 2) znázorňujúci priemernú cenu zemného plynu od januára 2020 do mája 2023.

Graf č. 2 – Priemerná cena zemného plynu (2020 – 2023)[10]

Nasledujúci graf (graf č. 3), ktorý taktiež poskytli poľské orgány, znázorňuje trendy historických cien uhlia a zemného plynu na príslušných veľkoobchodných trhoch vrátane zvýšenia cien v roku 2022, ku ktorému došlo v dôsledku agresie Ruska voči Ukrajine.

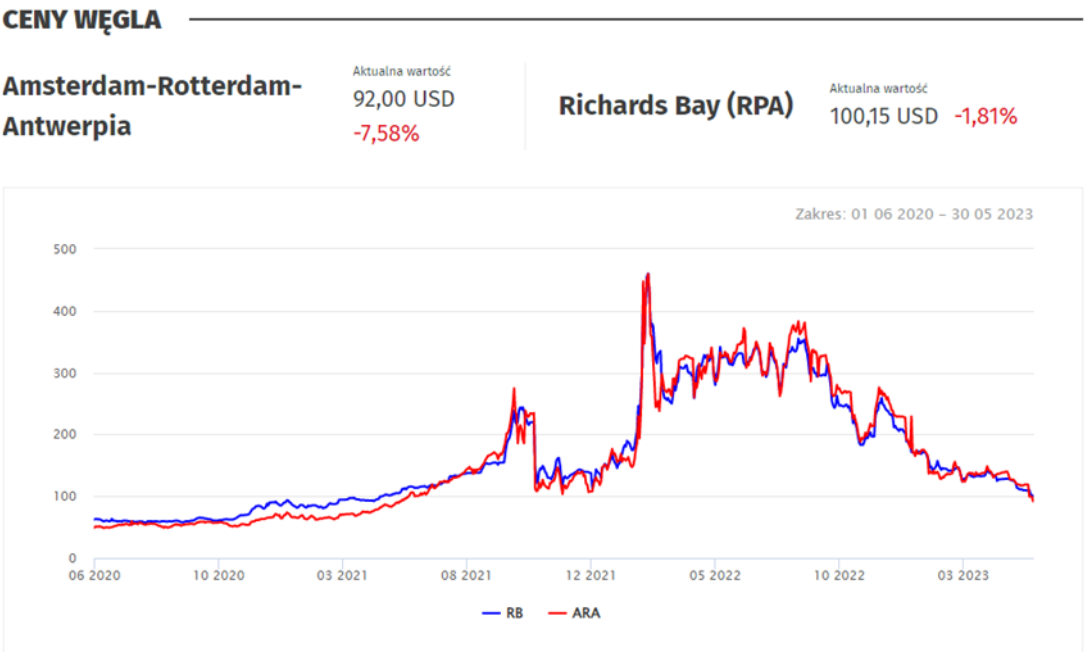
---

8 V tejto súvislosti pozri: https://nettg.pl/gornictwo/196416/gornictwo-wegiel-do-polski-plynal-wartkim-strumieniem.

9 Pozri aj: https://www.ure.gov.pl/pl/paliwa-gazowe/charakterystyka-rynku/11092,2022.html.

10 Údaje získané z poľskej energetickej burzy (POLPX).

Graf č. 3 – Spotová cena uhlia a zemného plynu v USD (2020 – 2023)[11]

Poľské orgány dodatočne poskytli veľkoobchodné ceny (2020 – 2023)[12] ťažkého palivového oleja znázornené v nasledujúcom grafe (graf č. 4).

Graf č. 4 – Veľkoobchodné ceny ťažkého palivového oleja (2020 – 2023)

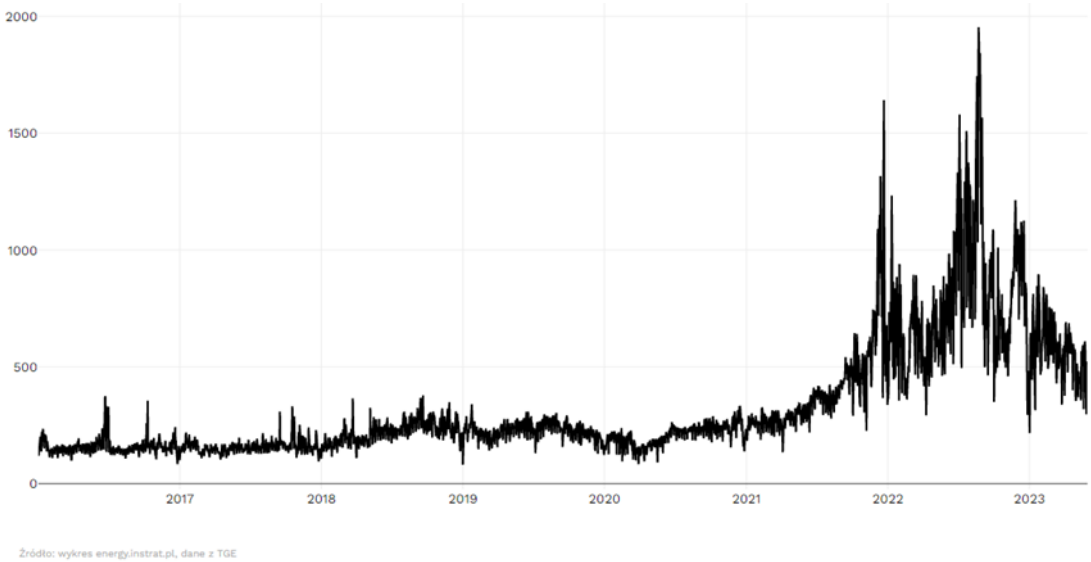
Poľské orgány napokon poskytli denné ceny energie na poľskej energetickej burze (POLPX); pozri nasledujúci graf (graf č. 5).

---

11 Údaje o uhlí na základe trhu Amsterdam, Rotterdam a Antverpy (ARA) a trhu Richards Bay (Južná Afrika), https://www.wnp.pl/gornictwo/notowania/ceny_wegla/, jún 2023.
Ceny węgla – cena uhlia; aktualna wartość – aktuálna hodnota; zakres – rozsah/obdobie.

12 Na základe údajov o veľkoobchodných cenách spoločnosti ORLEN.

Graf č. 5 – Denné ceny energie (2016 – 2023)

Pokiaľ ide o úroveň zdanenia dotknutých výrobkov, poľské orgány poskytli ďalej uvedenú tabuľku (tabuľka A), v ktorej sa porovnávajú minimálne úrovne zdaňovania uplatniteľné podľa smernice pre každý výrobok, ktorý je predmetom žiadosti, spolu so zodpovedajúcimi sadzbami, ktoré sú v súčasnosti platné v Poľsku (január 2023). V tejto súvislosti zdôraznili, že sadzby spotrebnej dane z vykurovacích palív sa uplatňujú bez rozdielu tak na nekomerčných, ako aj na komerčných zákazníkov.

Tabuľka A

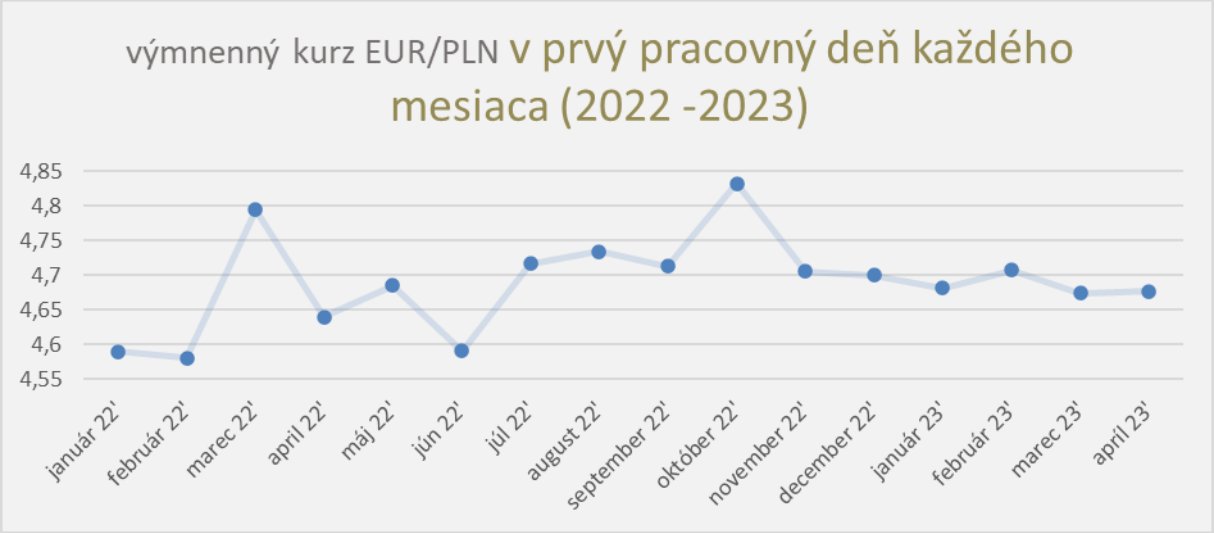
Energetický výrobok	**Minimálne úrovne zdaňovania v EÚ (v EUR)**	**EUR/PLN (2023)**	**Minimálne úrovne zdaňovania v EÚ v roku 2023 (v PLN)**	**Spotrebná daň v roku 2022 (v PLN)**	**Spotrebná daň v roku 2023 bez zmeny sadzby spotrebnej dane (v EUR)**	**Rozdiel medzi minimálnymi úrovňami zdaňovania v EÚ a skutočným zdanením (v PLN)**	**Rozdiel medzi minimálnymi úrovňami zdaňovania v EÚ a skutočným zdanením (v EUR)**	**Zmena minimálnych úrovní zdaňovania v EÚ voči skutočnému zdaneniu (v %)**
Ťažký palivový olej (v PLN na 1 000 kg)	15	4,832	72,48	69	14,2798	3,48	0,72	5,04
Zemný plyn *(v PLN na gigajoule spalného tepla)*	0,3	4,832	1,45	1,38	0,2856	0,07	0,01	5,04
Uhlie a koks *(v PLN na gigajoule spalného tepla)*	0,3	4,832	1,45	1,38	0,2856	0,07	0,01	5,04

Vzhľadom na uvedenú tabuľku zodpovedá podľa poľských orgánov rozdiel medzi minimálnymi úrovňami zdaňovania stanovenými v smernici a poľskými sadzbami úrovni 5,04 % pre všetky energetické výrobky, ktoré sú predmetom ich žiadosti.

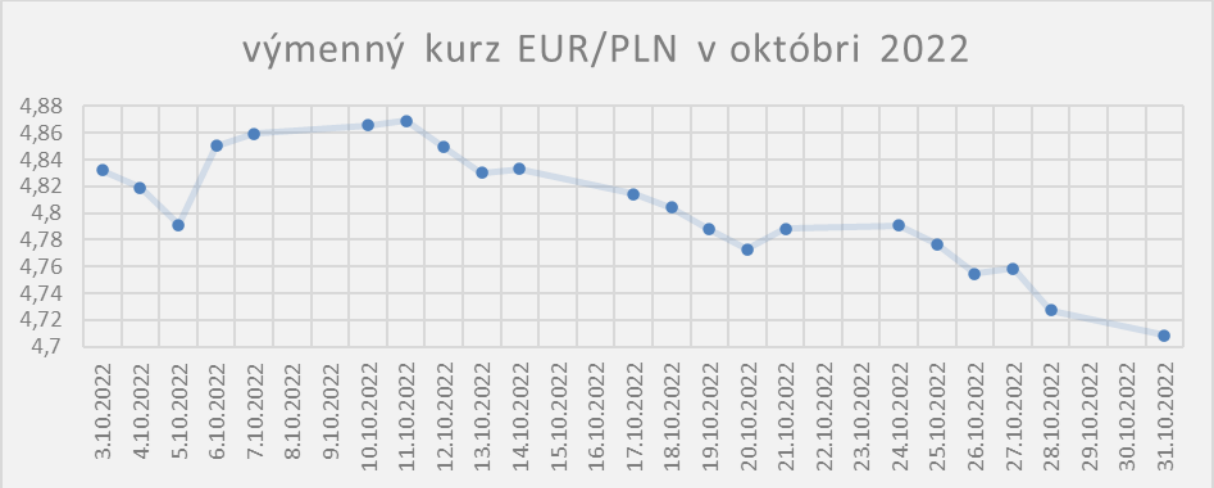
Podľa Poľska je spotrebná daň zložkou ceny, do ktorej možno zasiahnuť v krátkodobom horizonte s cieľom zmierniť nežiaduce účinky ročnej úpravy vykonanej v súlade s článkom 13 smernice.

Na podporu svojej žiadosti poskytli poľské orgány Komisii nasledujúce grafy, v ktorých sa uvádza i) výmenný kurz platný v prvý pracovný deň každého mesiaca od januára 2022 do apríla 2023 (graf č. 6); ii) výkyvy tohto výmenného kurzu v októbri 2022 (graf č. 7) a iii) priemerný mesačný výmenný kurz v roku 2022 (graf č. 8).

Graf č. 6 – Výmenný kurz EUR/PLN v prvý pracovný deň každého mesiaca (2022 – 2023)

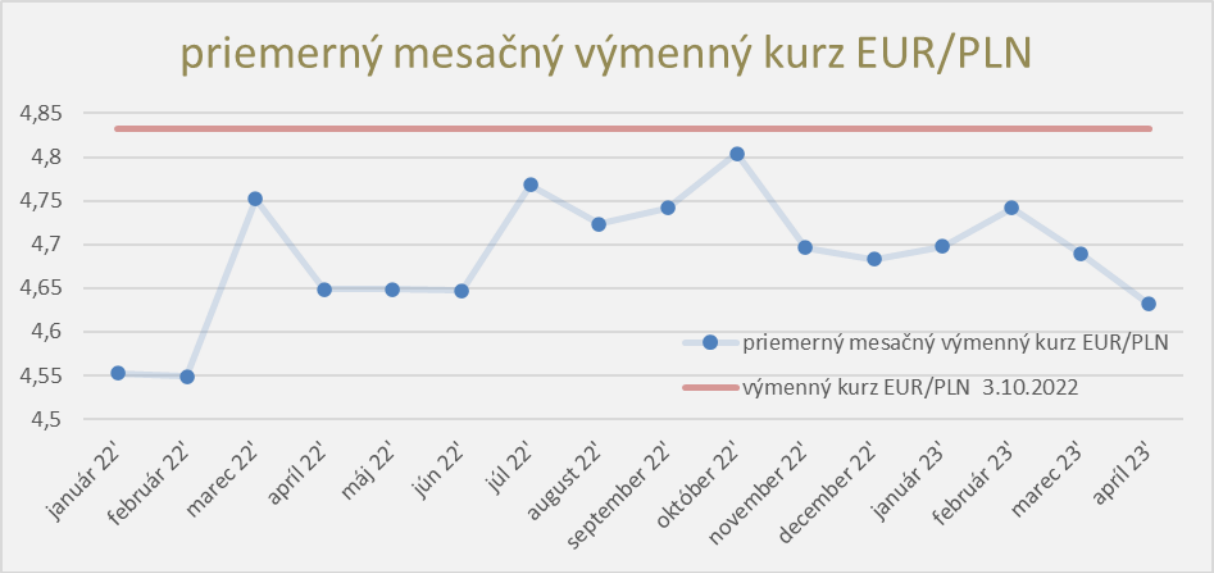
Graf č. 7 – Výmenný kurz EUR/PLN v októbri (2022)

Na základe uvedeného grafu poľské orgány zdôraznili, že po dosiahnutí vrcholu 11. októbra 2022 výmenný kurz EUR/PLN postupne klesal.

Podobne zdôraznili aj to, že na základe nasledujúceho grafu bol výmenný kurz z októbra 2022 najvyšší v roku 2022.

Graf č. 8 – Priemerný mesačný výmenný kurz EUR/PLN (2022 – 2023)

Vzhľadom na informácie uvedené v týchto grafoch poľské orgány poukázali na to, že použitie výmenného kurzu z októbra 2022[13] ako referenčnej hodnoty pre ročnú úpravu v súlade s článkom 13 smernice má na Poľsko negatívny vplyv, predovšetkým vzhľadom na výkyvy poľskej meny. Podľa poľských orgánov táto úprava nezohľadňuje dynamiku hospodárskych zmien a výkyvy výmenného kurzu v období od októbra daného roka do konca septembra nasledujúceho roka nie sú relevantné. S cieľom poskytnúť ďalšie dôkazy o tomto negatívnom vplyve predložili ďalej uvedený príklad (tabuľka B), pričom zdôraznili, že ak by ročná úprava vychádzala z výmenného kurzu platného v januári 2022, sadzby spotrebnej dane na energetické výrobky, ktoré sú predmetom ich žiadosti, by boli v rámci minimálnych úrovní stanovených v smernici.

[13] V prvý pracovný deň októbra 2022 bola uvedená hodnota najvyššia za rok 2022 a predstavovala 4,832 PLN/EUR.

Tabuľka B

Energetické výrobky, ktoré sú predmetom žiadosti	Minimálne úrovne zdaňovania v EÚ (v EUR)	Sadzba spotrebnej dane (v poľských zlotých)	Sadzba dane na základe priemerného mesačného výmenného kurzu EUR/PLN v januári 2022	Sadzba 2023
Uhlie a koks (na gigajoule spalného tepla)	0,3	1,38	0,3 * 4,55 ≈ 1,37	Nie je potrebná žiadna zmena.
Zemný plyn (na gigajoule spalného tepla)	0,3	1,38	0,3 * 4,55 ≈ 1,37	Nie je potrebná žiadna zmena.
Ťažký palivový olej (na 1 000 kg)	15	69	15 * 4,55 ≈ 68	Nie je potrebná žiadna zmena.

Vzhľadom na výmenný kurz PLN/EUR vo výške 4,8320 PLN platný v roku 2023 (v roku 2022 bol tento kurz 4,5826 PLN a v roku 2024 sa vráti na úroveň 4,6123 PLN) a s cieľom zachovať požadované minimálne úrovne EÚ stanovené v smernici sa Poľsko domnieva, že by bolo potrebné zvýšiť uplatniteľné sadzby spotrebnej dane z uvedených energetických výrobkov. Poľské orgány sa preto domnievajú, že uvedená výnimka je nevyhnutná.

Poľské orgány sa domnievali, že je ťažké odhadnúť, ako by zmena sadzieb spotrebnej dane z dotknutých energetických výrobkov ovplyvnila rozpočet. Potvrdili však, že keďže oprava sadzieb je malá, nemala by mať významný vplyv na rozpočtové príjmy, a to najmä preto, že vysoké ceny nosičov energie vytvárajú vyššie rozpočtové príjmy z DPH[14].

Rozpočtové výdavky na obdobie, na ktoré sa vzťahuje žiadosť o výnimku, sa odhadujú na 6,5 milióna PLN (na základe údajov o spotrebe a príjme v roku 2022). V nasledujúcej tabuľke (tabuľka C), ktorú poskytli poľské orgány, sa v tejto súvislosti uvádza vplyv na rozpočet pre každý z dotknutých energetických výrobkov.

Tabuľka C

Výrobok podliehajúci spotrebnej dani	Vplyv na rozpočet, pokiaľ ide o spotrebnú daň na

[14] Podľa ich odhadov znamená táto zmena pre príjemcov, ktorí nie sú oslobodení od spotrebnej dane (väčšina subjektov, ktoré používajú uhlie a zemný plyn na vykurovacie účely, je oslobodená od spotrebných daní, napr. domácnosti alebo energeticky náročné podniky), zvýšenie nákladov: v prípade **ťažkého palivového oleja** približne o 0,4 PLN/kg (približne o 0,5 PLN/kg s DPH), v prípade **uhlia** približne o 1,67 PLN/tona (2 PLN/tona s DPH) a v prípade **zemného plynu** skupiny E s vysokým obsahom metánu približne o 0,2 PLN/meter kubický (0,27 PLN/kg/m^3 s DPH).

	obdobie 6 mesiacov roku 2023 [v miliónoch PLN]
Ťažký palivový olej a iné palivá používané na vykurovanie	0,5
Zemný plyn a iné plynové palivá používané na vykurovanie	4,2
Uhlie a koks	1,8

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Článok 19 ods. 1 prvý pododsek smernice znie takto:

„*Okrem ustanovení stanovených v predchádzajúcich článkoch, najmä v článkoch 5, 15 a 17, Rada môže na návrh Komisie ktorémukoľvek členskému štátu jednomyseľne povoliť zavedenie ďalších oslobodení od dane alebo daňových úľav z osobitných politických dôvodov*.“

V článku 13 ods. 1 smernice sa vyžaduje, aby sa v prípade členských štátov, ktoré neprijali euro, hodnota eura v národných menách uplatňovaná na hodnotu úrovní zdaňovania stanovovala raz ročne. Uplatňujú sa kurzy platné v prvý pracovný deň októbra a zverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* a sú účinné od 1. januára nasledovného kalendárneho roka.

V článku 13 ods. 2 smernice sa stanovuje, že „*členské štáty môžu zachovať čiastky zdaňovania platné v čase ročnej úpravy ustanovenej v odseku 1, ak čiastky úrovne zdaňovania vyjadrené v eurách sú vyššie o menej ako 5 % alebo 5 eur oproti úrovni zdaňovania vyjadrenej v národnej mene, pričom rozhodujúca je nižšia čiastka*.“

Príslušné poľské vnútroštátne kurzy prepočítané na základe článku 13 ods. 1 tesne presahujú 5 % toleranciu povolenú podľa článku 13 ods. 2 tej istej smernice. Žiadosťou o výnimku, ktorou sa má umožniť neindexovať vnútroštátne sadzby, poľské orgány žiadajú o veľmi malé (menej ako 1 percentuálny bod) dočasné zvýšenie úrovne tolerancie uplatniteľnej na ročnú úpravu sadzieb na obmedzené obdobie.

Prostredníctvom požadovanej výnimky, ktorá je časovo obmedzená, chcú poľské orgány zmierniť negatívny vplyv, ktorý by vyplynul zo zvýšenia úrovní zdaňovania v dôsledku vysokého výmenného kurzu eura voči zlotému (EUR/PLN) uplatniteľného na základe článku 13 smernice. Toto zníženie by zodpovedalo sume vyplývajúcej z kurzového rozdielu po vykonaní ročnej úpravy v súlade s článkom 13 smernice.

Poľsko sa domnieva, že dočasné opatrenie by malo čiastočne zmierniť sociálne a ekonomické zaťaženie, ktorému sú v súčasnom geopolitickom kontexte vystavené poľskí spotrebitelia. Poľské orgány v tejto súvislosti poukázali na to, že daňová úľava by bola prospešná aj pre predajcov dotknutých energetických výrobkov.

O možnosti ponechania takejto daňovej úľavy možno uvažovať na základe článku 19 smernice, keďže jeho účelom je umožniť členským štátom, aby z osobitných politických dôvodov zaviedli ďalšie oslobodenia od dane alebo daňové úľavy.

Obmedzené šesťmesačné obdobie platnosti nepresahuje maximálne obdobie povolené článkom 19 ods. 2 smernice o zdaňovaní energie, v ktorom sa pre tento typ opatrenia stanovuje maximálne obdobie šiestich rokov s možnosťou predĺženia.

Výnimka by však nemala ohroziť budúce prijatie právneho aktu Radou, ktorý vychádza z návrhu Komisie na zmenu smernice o zdaňovaní energie[15].

Pravidlá štátnej pomoci

Dočasná daňová úľava, ktorú plánujú zaviesť poľské orgány, je nižšia ako príslušné minimálne úrovne zdaňovania stanovené v smernici.

Týmto návrhom nie je dotknuté posúdenie poľského opatrenia podľa pravidiel štátnej pomoci. Návrh vykonávacieho rozhodnutia Rady okrem toho nemá vplyv na povinnosť členského štátu zabezpečiť dodržiavanie pravidiel štátnej pomoci.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Každú žiadosť o výnimku podľa článku 19 smernice o zdaňovaní energie musí preskúmať Komisia, pričom zohľadní: i) riadne fungovanie vnútorného trhu; ii) potrebu zabezpečiť spravodlivú hospodársku súťaž iii) a politiky EÚ v oblastiach zdravia, životného prostredia, energetiky a dopravy.

Ako zdôraznili poľské orgány, cieľom takejto daňovej úľavy je čiastočne zmierniť sociálne a ekonomické zaťaženie, ktorému by bolo vystavené poľské obyvateľstvo v prípade zvýšenia daní v dôsledku vysokého výmenného kurzu eura súbežne s rastúcou infláciou postihujúcou domácnosti i podniky, ktorú čiastočne spôsobilo nedávne zvýšenie cien vyplývajúce z konfliktu na Ukrajine.

V dôsledku tejto situácie dočasné zníženie pravdepodobne nebude mať vplyv na obchod v rámci EÚ. Požadované opatrenie by vzhľadom na svoje obmedzené účinky a trvanie nemalo narúšať hospodársku súťaž ani brániť fungovaniu vnútorného trhu.

Ako sa zdôrazňuje v oznámení RePowerEU[16], Komisia sa zameriava na zraniteľné domácnosti a podniky a zároveň vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia stimulujúce úspory energie a znižovanie spotreby fosílnych palív. Požadovaná výnimka sa však vzhľadom na jej krátke trvanie a súčasné mimoriadne okolnosti súvisiace s geopolitickou situáciou zdá vhodná a primeraná. Opatrenie takisto zohľadňuje potrebu rovnováhy medzi osobitnými politickými cieľmi uvedenými v článku 19 smernice o zdaňovaní energie, a najmä politikou EÚ v oblasti životného prostredia, a naliehavou potrebou zabezpečiť cenovú dostupnosť energie pre podniky a domácnosti.

Za daných okolností a vzhľadom na to, že opatrenie je dočasné a jeho rozsah je obmedzený, je vhodné požadované povolenie udeliť.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Článok 19 smernice Rady 2003/96/ES.

---

[15] Návrh smernice Rady o reštrukturalizácii rámca Únie pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (prepracované znenie), 14. 7. 2021, 563 final 2021/0213 (CNS).

[16] Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov *REPowerEU*: *spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu* [COM(2022) 108 final, z 8. 3. 2022].

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Oblasť nepriameho zdaňovania, na ktorú sa vzťahuje článok 113 ZFEÚ, nie je sama osebe vo výlučnej právomoci Európskej únie v zmysle článku 3 ZFEÚ.

Podľa článku 19 smernice 2003/96/ES však bola Rade v rámci sekundárnych právnych predpisov udelená výlučná právomoc povoliť členskému štátu zavedenie ďalších oslobodení od dane alebo daňových úľav v zmysle uvedeného ustanovenia. Členské štáty preto nemôžu Radu nahradiť. Z uvedených skutočností vyplýva, že zásada subsidiarity sa na predkladané vykonávacie rozhodnutie neuplatňuje. V každom prípade, keďže tento akt nie je návrhom legislatívneho aktu, nemal by byť postúpený národným parlamentom podľa protokolu č. 2 k zmluvám na preskúmanie dodržiavania zásady subsidiarity.

- **Proporcionalita**

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality.
Daňové úľavy neprekračujú rámec nevyhnutný na dosiahnutie príslušného cieľa.
Daňové úľavy sú platné počas obmedzeného šesťmesačného obdobia.

- **Výber nástroja**

Navrhovaným nástrojom je vykonávacie rozhodnutie Rady.
V článku 19 smernice 2003/96/ES sa stanovuje iba tento druh opatrenia.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Opatrenie si nevyžaduje hodnotenie existujúcich právnych predpisov.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Tento návrh vychádza zo žiadosti, ktorú predložilo Poľsko, a týka sa iba tohto členského štátu.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Externá expertíza nebola potrebná.

- **Posúdenie vplyvu**

Tento návrh sa týka povolenia pre konkrétny členský štát na jeho vlastnú žiadosť a nevyžaduje si posúdenie vplyvu.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Týmto opatrením sa nestanovuje žiadne zjednodušenie.
Opatrenie je výsledkom žiadosti, ktorú predložilo Poľsko, a týka sa iba tohto členského štátu.

- **Základné práva**

Opatrenie nemá žiadny vplyv na základné práva.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Opatrenie nepredstavuje pre Európsku úniu finančnú ani administratívnu záťaž. Návrh preto nemá vplyv na rozpočet Únie.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Plán vykonávania nie je potrebný. Návrh sa týka povolenia na daňovú úľavu pre konkrétny členský štát na jeho vlastnú žiadosť. Poskytuje sa na obmedzené obdobie šiestich mesiacov.

Uplatniteľné sadzby dane budú nižšie ako minimálne úrovne zdaňovania stanovené v smernici o zdaňovaní energie (článok 9).

Opatrenie bude možné hodnotiť v prípade žiadosti o jeho predĺženie po uplynutí obdobia platnosti.

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Návrh si nevyžaduje vysvetľujúce dokumenty k transpozícii.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

V článku 1 sa stanovuje, že Poľsko bude môcť uplatňovať znížené sadzby dane na ťažký palivový olej, zemný plyn, uhlie a koks používané ako vykurovacie palivá, ktoré sú nižšie ako minimálne úrovne zdaňovania.

V článku 2 sa stanovuje, že požadované povolenie sa v súlade so žiadosťou Poľska udeľuje na obdobie šiestich mesiacov, čo nepresahuje maximálne obdobie šiestich rokov povolené v smernici.

2024/0004 (NLE)

Návrh

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa Poľsku povoľuje uplatňovať znížené sadzby spotrebnej dane na ťažký palivový olej, zemný plyn, uhlie a koks používané ako vykurovacie palivá

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny[17], a najmä na jej článok 19,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2023/1197[18] sa Poľsku v súlade s článkom 19 smernice 2003/96/ES povolilo uplatňovať znížené sadzby spotrebnej dane na ťažký

[17] Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51.
[18] Ú. v. EÚ L 158, 21.6.2023, s. 71.

palivový olej, zemný plyn, uhlie a koks používané ako vykurovacie palivá. Platnosť tohto povolenia uplynula 30. júna 2023.

(2) Listom z 30. júna 2023 Poľsko požiadalo podľa článku 19 smernice 2003/96/ES o povolenie naďalej uplatňovať znížené sadzby spotrebnej dane na ťažký palivový olej, zemný plyn, uhlie a koks používané ako vykurovacie palivá. Doplňujúce informácie a vysvetlenia na podporu žiadosti poskytli poľské orgány 8. septembra 2023 a 5. októbra a 13. októbra 2023. Povolenie bolo vyžiadané na obdobie šiestich mesiacov od 1. júla 2023 do 31. decembra 2023.

(3) Podľa poľských orgánov je cieľom uplatňovania zníženej sadzby dane zmierniť negatívny vplyv, ktorý by spôsobilo zvýšenie úrovne zdaňovania v dôsledku vysokého výmenného kurzu eura voči zlotému v súlade s článkom 13 smernice 2003/96/ES. Toto zníženie by zodpovedalo sume vyplývajúcej z kurzového rozdielu týchto dvoch mien po vykonaní ročnej úpravy v súlade s článkom 13 uvedenej smernice. Toto zníženie by viedlo k tomu, že uplatniteľné sadzby dane by boli nižšie ako príslušné minimálne úrovne zdaňovania uvedené v článku 9 smernice 2003/96/ES.

(4) Nie je pravdepodobné, že požadované povolenie bude narúšať hospodársku súťaž alebo brániť riadnemu fungovaniu vnútorného trhu. Požadované povolenie sa vzhľadom na jeho krátke trvanie a mimoriadne okolnosti súvisiace s geopolitickou situáciou považuje za vhodné a primerané. Povolením sa zaisťuje rovnováha medzi osobitnými politickými dôvodmi uvedenými v článku 19 ods. 1 smernice 2003/96/ES, a najmä politikou Únie v oblasti životného prostredia, a potrebou zabezpečiť cenovú dostupnosť energie pre podniky a domácnosti. Daňová úľava by čiastočne kompenzovala zvýšené náklady na energiu, pričom nie je kumulatívna so žiadnym iným typom daňových úľav.

(5) Poľsku by sa preto malo v súlade s jeho žiadosťou povoliť naďalej uplatňovať znížené sadzby spotrebnej dane na ťažký palivový olej, zemný plyn, uhlie a koks používané ako vykurovacie palivá.

(6) V súlade s článkom 19 ods. 2 smernice 2003/96/ES má byť každé povolenie udelené podľa uvedeného ustanovenia časovo obmedzené. V záujme toho, aby sa neohrozil budúci všeobecný vývoj existujúceho právneho rámca, je však vhodné stanoviť, že ak by Rada, konajúc na základe článku 113 alebo akéhokoľvek iného príslušného ustanovenia Zmluvy o fungovaní Európskej únie, zaviedla zmenený všeobecný systém pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny, ktorému by toto povolenie nezodpovedalo, toto povolenie by sa malo prestať uplatňovať dňom nadobudnutia platnosti takýchto všeobecných pravidiel.

(7) S cieľom plynulo zmierniť negatívne vplyvy na spotrebiteľov energetických výrobkov by sa malo zabezpečiť, aby Poľsko mohlo v súlade so svojou žiadosťou uplatňovať daňovú úľavu s účinnosťou od 1. júla 2023.

(8) Týmto rozhodnutím nie je dotknuté uplatňovanie pravidiel Únie týkajúcich sa štátnej pomoci,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Poľsku sa povoľuje uplatňovať znížené sadzby spotrebnej dane na ťažký palivový olej, zemný plyn, uhlie a koks používané ako vykurovacie palivá, ktoré sú nižšie ako príslušné minimálne úrovne zdaňovania uvedené v článku 9 smernice 2003/96/ES.

Článok 2

Toto rozhodnutie sa uplatňuje od 1. júla 2023 do 31. decembra 2023.

Pokiaľ by však Rada, konajúc na základe článku 113 alebo akéhokoľvek iného príslušného ustanovenia Zmluvy o fungovaní Európskej únie, zaviedla zmenený všeobecný systém pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny, ktorému by povolenie udelené v článku 1 tohto rozhodnutia nezodpovedalo, toto rozhodnutie stráca účinnosť dňom nadobudnutia platnosti takéhoto systému.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Poľskej republike.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka